

(2^{1/2} hours)

[60 marks]

- N.B. i) All questions carry equal marks
 ii) Answer any four questions.
 iii) Draw figures and diagrammes wherever necessary
 iv) Use of map stencils is allowed.

- Q1. 'Microclimatology is a science of studying effects of differences in climatological factors on local scale' – Discuss with examples.
 Q2. Orientation of slopes with respect to the Sun is an important factor in shaping climate of places.
 Q3. What is the effect of a waterbody on climate of a place? Explain by giving examples from India.
 Q4. Write in detail about the influence of vegetation cover on climate of a place.
 Q5. 'Industrial zones are responsible for modifying climatic conditions of a place' - Explain.
 Q6. Write short notes (any two)
 a. Climate and building material
 b. Mountains and temperature variations
 c. Climate of barren lands

मराठी रूपांतर(२^{१/२} तास)

[६० गुण]

- सूचना: i) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
 ii) सहापैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
 iii) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.
 iv) नकाशा स्टेनसिल वापरण्यास परवानगी आहे.

- प्र१. 'सूक्ष्म हवामान शास्त्र हे स्थानिक पातळीवरील हवामानाच्या घटकांतील फरक अभ्यासणारे शास्त्र आहे' - उदाहरणे देऊन चर्चा करा.
 प्र२. 'सूर्याच्या संदर्भाने उतारांची दिशा हा स्थानांचे हवामानावर परिणाम करणारा एक महत्वाचा घटक आहे' - स्पष्ट करा.
 प्र३. जलाशयाचा एखादया स्थानाच्या हवामानावर कसा परिणाम होतो? भारतातील उदाहरणे देऊन स्पष्ट करा.
 प्र४. एखादया स्थानाच्या हवामानावर वनाछादनांचा कसा परिणाम होतो याविषयी सविस्तरपणे लिहा.
 प्र५. 'औद्योगिक क्षेत्रे हि सभोवतालच्या हवामान स्थितीमध्ये बदल करण्यास कारणीभूत असतात' - स्पष्ट करा.
 प्र६. टीपा द्या (कोणत्याही दोन)
 अ. हवामान आणि बांधकाम साहित्य
 ब. पर्वतीय प्रदेश आणि तापमानातील तफावत
 क. वनस्पतीरहित प्रदेशांचे हवामान